

# Miroslav Hokeš

## Pevnost spících duší

Ztuhlá krupěj zkaženého šlemu na vrcholku nepřístupné ostré skály, hnis z ran pradávných, dávno pohřbených titánů, krev proměněná v kamennou hmotu, líně se chvějící pod namodralou magickou aurou jako tělo čerstvě probuzeného, protahujícího se draka. Desítky štíhlých černých věžiček se špičatými střechami, smrtící kopí, ve dne v noci připravená vrhnout se na step, desítky drásavě povrzávajících korouhví, jejichž pohyb řídilo všechno možné, jen ne vítr, desítky úzkých nezasklených oken, s pohrdavou lhostejností shlížejících dolů do kraje, jedovatá ještěří zeleň, prokládaná rudým ohněm vybuchujících vulkánů. Strach, neznámo, temný bod na každé mapě. Takový byl Bassardan, palác legend, místo, kde končí zdravý rozum.

„Klid, malý, klid, mně se tu taky dvakrát nelíbí.“ Derret bezmyšlenkovitě přitáhl hrůzoptákovi vodítko, až se mu zařízlo do olysalého krku, příliš se obával, že zvíře nevydrží, začne panikařit, pokoušet se o útek. Nic takového neudělalo, jako by až příliš jasně chápalo, do čeho jde. Pomalý, jednotvárný krok, pokorně skloněná hlava, moudrý pohled velikých nažloutlých očí, jinak nic. Těžko říct, co se v téhle chvíli zdálo horší.

„No tak, neboj se. Třeba budu muset uprchnout, to bych jistě nedokázal bez tebe.“ Opatrně, téměř něžně pohladil opeřence po drápaté přední končetině a najednou mu došlo, že jediný, koho se snaží ukonejšit, je on sám. Povzdechl si a vrátil se pohledem k hradu. Častokrát se mu stávalo, vlastně to bylo téměř pravidlem, že na místech, kam přicházel, neshledával na první pohled nic znepokojujícího, nechápal, co se na nich králi nezdá. Bassardan byl jiný, úplně jiný. Nikoli pro svůj zjev, podobné stavby si v Rekkyholské monarchii nechával s oblibou budovat leckdo, kdo jen trochu něco znamenal. Rozdíl spočíval v tom, co se skrývalo pod ním, co muselo dříve či později udeřit do očí každého jen trochu vnímavého pozorovatele. Fasáda dýchala ochromující temnotou nočních mūr okamžik před půlnocí, ale jediný dobře stavěný vrhací prak by ji bez potíží rozme-

tal na kusy, střílny na ochozech věží sotva mohly odolat soustředěnému útoku lučištnické jednotky, hodné toho jména. Karnevalová maska hrůzy, laciné pout'ové zboží na strašení dětí a stařen. A někde hluboko pod ní skutečná bojová linie, nedobytná opevnění v samém srdci hradu, mocné bašty, jejichž vrcholky odtud nikdo nespatří. To tam uvnitř se ukrývají prostory, rodící pravé zlo, odtamtud přichází skutečná hrozba, opravdu obávaný nepřítel.

Široké, pečlivě udržované kamenné schody s hranami ostrými jako břitvy, most z práchnivějícího dřeva, chvějící se ve studeném větru nad desítky sáhů hlubokou průrvou, obrostlou plísni a mokrým houbovitým mechem. Ovšem, takové věci se zkrátka daly čekat, patří sem. Derret nebyl ani trochu překvapen, když sebou lano, omotané kolem pravého předloktí, panicky zaškubalo, sotva vstoupil na první z prolezlých, povrzávajících prken. Pomalu se otočil. Mohutnému, silnému hrůzoptákovi se třásly nohy slabostí jako týden hladovějícímu koni, vypadal teď téměř komicky. Usmál se, poodstoupil zvířeti z cesty a zlehka mu pokynul. Nemohlo chápat, o co jde, a koneckonců pořád bylo několikanásobně těžší než on. Měl pocit, že utekly celé roky, než se odhodlalo udělat další krok. Jen pojď, hochu, tohle prohnílé dříví nás má odradit, ale uneslo by i deset takových, jako jsi ty... Poslední metry lávky, teď přijde štěrkem sypaná cesta, ta končí až před branou, černou jako uhel a nesmlouvavou jako smrt. Kamínky pod podrážkami studily víc než mráz, přebíhající po zádech, tichý zvuk kroků přehlušoval i ostré ječivé kvílení větrných poryvů dole v propasti.

Strážců u vchodu napočítal pět. Stáli na svých místech v pravidelných rozestupech, antracitové sochy se zašlými přilbami a zašlými očima, zdálo se, že jim nevádí chlad, šero ani nuda, nejspíš jim nevadilo vůbec nic. Kameny, připravené svalit se bez řečí tam, kam bude třeba, zaschlé kapičky slin v koutcích pekelného chřtánu. Zastavil v uctivé vzdálenosti od nejbližšího z nich a pokusil se zaujmout co možná důstojný postoj.

„Mír s vámi i s vaším domem. Přicházím jako vyslanec Jeho Veličenstva Rokotepa, vládce našich domovů. Rád bych předal přátelský pozdrav velectěnému...“ Jazyk se mu na okamžik zapletl, když se

pokoušel vyslovit ten příšerný titul tak, aby zazněl dostatečně vznešeně. „Velectěnému Bdícímu Mágovi Settymorovi. Mohl bych vás požádat o laskavost být k němu uveden?“

Neodpověděli. V první chvíli nezareagovali vůbec nijak. Teprve po dlouhých vteřinách, odkapávajících jako zatuhlý sirup, se k němu jeden z nich těžkopádně dosunul a bez jediného slova mu vytáhl z pochvy dlouhý, zlatem zdobený meč. Pak začal systematicky prohledávat kapsy obleku, zatímco ostatní se vrhli na jeho opeřeného společníka

„Dovolte...“ Co má tohle, kčertu, znamenat? Zbláznili se, nebo už tuší víc, než měli?

„Mlč, na nic jsem se tě neptal!“ Strážný se nenechal vyrušit z klidu ani z činnosti. Za chvíli se přesunulo do jeho rukou vše, co Derret na Bassardan vezl - od talismanů přes schránku s magickým práškem až po listinu s královskou pečeti.

„Máš u sebe ještě něco?“ Protivný hlas. Jako šedohnědá obloha uprostřed zimy, mraky, roztažené od obzoru k obzoru, zakrývající slunce na celé týdny. „Jestli ano, vydej to raději po dobrém.“

„Podám o vašich způsobech zprávu. Jsem...“

„Je mi jedno, kdo jsi.“ Strážcovy ledové oči se propalovaly do těla tvrději než nejžhavější železo z palácových mučírén. „Nezvali jsme tě. Nikdo se tu o tebe neprosí, tak se podle toho chovej. A teď pojď, Bdící Mág nemá času nazbyt.“

Brána hlasitě zaskřípěla, když se zavírala za vnějším světem, za vším, co k němu kdy patřilo. Ozvěna se prohnala chodbami hradu, krákání havranů nad bitevními poli, hučení stametrových vírů ve vlkách Západního oceánu. Pak se ozvalo krátké klapnutí a v tom zvuku byla cítit hořkosladká chuť porážky, neodvratné jako poslední minuty života...

„No tak mluv. Co máš na srdci?“ Znuděný ochraptělý baryton ztěžka prolétl místností, líně probudil zaprášené ozvěny v ukrytých výklencích ze snění o lepších časech, marně se snažil otrást klenbami, vybudovanými kdysi dávno právě pro tento účel. Tohle už dávno nebyl hlas hradního pána. Jen tvrdnoucí unavená hmota, plazící se od zašlého trůnu ke stěnám s vybledlými tapisériemi, které ji stejně unaveně vracely zpět.

„Ehm, vznešený pane, jmenuji se Derret hal Jergon a přináším nejuctivější pozdrav od Jeho královského Veličenstva.“ Derret polkl, na zádech ucítil zašimrání prvních kapiček studeného potu. Najednou si v tom obrovském a přitom téměř prázdném sále, před vrásčitým šedovousým mužem ve stříbřitém plášti připadal hloupě a nemístně, jako dítě, vyrušující dospělé z důležité práce. Nedokázal se mu ani dívat do očí, nevydržel ten soustředěný tmavohnědý pohled, směřující povýšenost s bolestí způsobem, z něhož vysychalo v hrdle. Nebyly nepřátelské, nevysmívaly se mu. Litovaly ho. Zalévaly ho vlnami shovívavého soucitu s jeho omezeností, neschopností porozumět čemukoli, co se ve zdech hradu odehrává... Musí to být něco opravdu podivného, blesklo inu hlavou. Král dobře věděl, proč mě sem vyslal.

„Zkrat’ to. Tady není prostor pro komedii.“ Settymor otočil hlavu k hloučku zamlklých mágů, stěsnaných na neuvěřitelně malé ploše u zadních sloupů trůnu. Ani v nejmenším se od něj nelišili, kterýkoli z nich si mohl se svým pánem vyměnit místo a málokdo by si něčeho všiml. „Berrygone, copak nám ten kašpar zase posílá?“

„Nic zvláštního, vznešený. Pár bezcenných amuletů, takových, jakých při každém průniku padnou celé stovky.“ Ze skupinky se vydělila vysoká hubená postava a podala vládci hradu zlatě zdobenou truhličku. Ne, tenhle byl přece jen trochu jiný než ostatní. Ve vlasech i vousech mu ještě tu a tam pohrávaly tenké pramínky uhlové černi. A měl tvář, která dokázala nenávidět. „Ale podívejte se tady na to. Něco podobného jsme tu ještě neměli.“

„Hmm, máš pravdu.“ Bdící Mág se špatně skrývanou zvědavostí odklopil víko a odřenými prsty prohrábl hromádku temně fialového prášku. „K čemu je ten popel dobrý?“

„Popel?“ Derretovi se na okamžik zatmělo před očima. „Je to nejlepší a nejvzácnější magický artefakt, jaký jste mohl získat, můj pane. U nás mu říkáme ja-nyyr-etham. Námořníci ho občas přivázejí ze vzdálených zemí, prý až ze světadílu za Západním oceánem.“

„Myslíš Questahar? Snad na ty hloupé pohádky nevěří i sám král?“ Settymor se syčivě uchechtl a se štítivým posunkem upustil schránku k Berrygonovým střevícům. „Přivezl něco dalšího?“

„Nikoli, vznešený.“ Pobočníkův hlas syčel celým sálem jako klubka hadů, poschovávaných za sloupy, strašidelný ve své tiché, mrazivé sebejistotě. „Pak už je tu jen ta opeřená stvůra.“

„Dobrá. Co jsi s ní udělal?“

„Už je ve stájích, nejmoudřejší. Koně vyváděli jako vztekli, ale však si zvyknou. Do zásob sušeného masa na zimu bude dobrá, jen co ji trochu vykrmíme.“

„Pane. Pane, dovolte...“ Derret se trásl vzteky a námahou, jak vši silou měnil bouři ve svém nitru ve slepenec klidných, uctivých slov. Několikrát zaťal pěsti, až mu zbělely klouby a dlaně vybuchly barvou podvečerní oblohy, pak se zničehonic přistihl, jak nehty drásá modrozelenou látku hedvábných kalhot. Raději toho nech, všechno jen zhoršíš. Krev se vyvalí jako gejzír lávy, až se na ni dostaneš, a tenhle hrad tolik žáru nevydrží. „Hrůzoptáků nežije v rekkyholských krajích víc než několik desítek, král je nechal dovézt z Bellyadu, polární říše. Jsou baroni, kteří vám ho vyváží zlatem...“

„Tady není královský dvůr. A já nejsem baron.“ Zas ten útrpný úsměv. Nadřazenost a soucit a cosi dalšího někde hluboko v očích, prazvláštní zajiskření, dobro i zlo v jednom. Dralo se ven na světlo, ale pomalu, příliš pomalu. „A zlato? Můžeš ho mít plný pytel, kolik jen uneseš... Ach, ty jedna cetkami ověšená kryso, ty vůbec netušíš, co se tady děje. Ani by tě nenapadlo se sem přiblížit.“

Derret se přinutil bojovně vystrčit bradu. „Pochopitelně mi do toho nic není, můj pane...“

„Přesto se to brzy dozvíš. Pojd' sem.“

Mráz mu přejel v jediné vteřině od pasu po konečky prstů, chvějící se nohy zaváhaly, jen na chvílku, déle ne. Je neozbrojený. Nemá spojení. Nevyzná se v chodbách Bassardanu ani v okolních lesích a stepích. Nemůže si dovolit neposlechnout.

Udělal první krok směrem k trůnu. Pak druhý, třetí...

Varování přišlo příliš pozdě. V posledním záchvěvu vlastní vůle se pokusil uskočit stranou a vysmál se sám sobě dřív, než stačil udělat jediný pohyb. Před rychlostí kostnaté pravice pána hradu a bílého oslnivého záblesku by neobstály ani mnohem lépe cvičené svaly, než byly ty jeho. Špinavě modrá záplava magie nejhrubšího zrna ho obklopila a uzavřela před světem, mlčící bahnitá voda dvě míle pod

hladinou, zkroutila mu ruce a nohy bolestí, bezohledně se prožrala do mozku a spokojeně se tam rozvalila, připravená k dobrému trávení. Rozeřval se a jeho vlastní hrůza se utopila v tom nechutném oceánu, stahovala ho ještě hlouběji. Tak hluboko, až nakonec ležel na zemi, nedokázal se pohnout, nedokázal vnímat a modrá se dál rozlévala všude kolem, držela se ho jako hyena, čekající na tučnou kořist.

„Král mohl být chytřejší. A taky moudřejší, chráníme krk i jemu.“ Settymorova slova přicházela z neskutečné dálky a výšky, jako hlas nějakého boha. Vlastně, proč ne? On teď opravdu byl bohem, alespoň pro něj. „Myslel sis snad, že na hradě obývaném nejlepšími čaroději nikdo nepozná prvního z královských špehů? Zvláště když se představí vlastním jménem?“

„Co... to je?“ Slabiky odpadly od Derretových úst jen ztěžka a se sténáním se odkutálely do nicoty.

„Neměj strach, nic, co by ti ublížilo. Až se probudíš, budeš se cítit lépe než kdy dřív. Dokud se budeš zdržovat tady. Jakmile se vzdálíš víc než míli od bran Bassardanu... raději si nepřej vědět, co se s tebou stane.“

„Proč?“ Poslední zoufalé vydechnutí. Poslední, na které se zmohl.

„Tohle není věc nikoho z vás, jen naše. Je to příliš nebezpečné, příliš... děsivé... příliš...“

Laskavá rouška nevědomí se milosrdně zatáhla a zabavila drolící se smysly veškerého zbylého utrpení. I modře.

„Vstávej! Tak vstávej, povídám! Máme spoustu práce...“

Lůžko se pod unavenými zády nešetně otrásl a vytrhlo Derreta z tíživých tmavošedých snů. Posadil se, prudce a bez varování, jako by ho uštkl had, zatřepal hlavou, aby odehnal zaprášené zbytky nočních mŕ, teprve pak se odhodlal pohlédnout před sebe. Ovšem, ani dnes to nezmizelo, bylo to tam zas, tak jako už po celý dlouhý kamenný týden. Zrcadlo a v něm jeho oči, dvě zářící blankytné pochodně bez výrazu, bez nenávisti, utrpení... A někde hluboko za nimi ta nenasytná stvůra, co mi pomaličku, s úsměvem na rtech užívá mozek. A já jen ležím, hrbím před ní hřbet a měním se v další z bassardanských živých mrtvol. Kčertu s tím!

„Vždyť už jdu...“ Škubl hlavou k příchozímu, jako by očekával útok. Lahhegův zrak svítil stejně jako jeho, možná ještě o trochu víc. I tebe si pojistili, veteráne, ani tobě se tu nevěří? Ne, k tomuhle místu jsou připoutáni opravdu všichni. I Berrygon byl zakletý, i strážé před branou, stačilo se pozorněji podívat. Úplně všichni... Musí to být hrad krys. Anebo je utajení všeho vážně tak důležité?

„...pane,“ zasyčel Starší Mág. Směs bláta a pelyňku, lhostejnosti a pečlivě nacvičené formální přísnosti. Jako všechno, co tady kdo během týdne vypustil z úst. „Na to nezapomínej. Od malička jsi zvyklý poklonkovat, nemělo by ti to ani teď dělat potíže. A hni sebou! Nebo už tě snad nezajímá ani naše opevnění?“

„Jistěže ano..., pane.“ Vyhlédl vysokým úzkým oknem ven, tam, kde se v oranžovém přísvitu rodícího se dne koupala část zdejší syrové skutečnosti. Čtverec silných žulových hradeb, o jakých si vnější plášť Bassardanu mohl nechat jen zdát, lemujičích jako rty rozšklenbený bezedný chřtán v místech, kde jiná sídla mívají nádvoří, mohutné pevnostní věže v rozích, strmící nad propastí... Dostal se blízko k cíli téhle cesty, velice blízko. Jen se mu přitom ztratil její počátek. „Ale říkal jsem si... pár minut nás snad nezdrží, když... když na to mám celý život... pane.“

Lahheg popadl Derreta za límec zašpiněné košile a beze slova ho vyvekl z komnaty na chodbu. Mlčící, stroze zařízená a téměř liduprázdná tepna, domov stínů, nasáklý tichem nikdy nepolevující ostražitosti. „Teď mě dobře poslouvej, hlupáku. Strávíš u nás zbytek života, to ano. Ale jak dlouhý ten zbytek bude, záleží jen na tobě.“

Stíny se prodloužily, ticho zhutnělo.

„Domníváš se, že tu živíme kdejakého vandraka, který se na hrad zatoulá? I když nechápu, jak je to možné, musel jsi na Settymora udělat dojem, když tě nezpopešnil na místě a rozhodl se dát ti šanci. Ovládneš magii a začleníš se mezi nás - alespoň on je o tom přesvědčen a mně zkrátka nezbývá než mu věřit. Tak si to pamatuj a snaž se! A ještě něco: dej si pozor na Berrygona, myslím, že se mu moc nelíbíš. Nejspíš by si přál...“

Pronikavý kvílivý jekot utál další slova, přehnal se zatuchlou chodbou jako stádo rozzuřených býků, otrásl obložením stěn, rozpálil popelavý vzduch doběla, zahnal bezbranné ticho hluboko do vzpo-

mínek. Lahheg cosi zakřičel, pár starých, dobře známých slov, a každé z nich skončilo pod nesmlouvavými běsníci kopyty, rozdrceno, pohřbeno bez fanfár, bez nejmenší špetky naděje. Na nádvoří se cosi dělo, oslňující výbuchy karmínově rudé záře zalévaly neochvějný masiv hradeb krví, bašty odrážely dunivou píseň hlubin, jako by se jich ani netýkala, a skrytý, nenápadný pohyb se mezi tím vším téměř ztrácel. Mágové? Samozřejmě, snad všichni z celého Bassardanu, scházeli se u vrcholků zdí a úzkých nezasklených okének, muž vedle muže, pevně semknutí a sešikovaní jako nejlepší vojenská jednotka. Úderná elita, utopená v modři sytější než kdykoli předtím...

„A je to tady. Máme průnik. To je to, kvůli čemu jsi sem přišel.“ Lahheg chrлил slova jako spěšný jízdní kurýr, hluk nyní sotva znatelně zeslábl, přesto mu stále rval řeč od úst a smýkal jí mezi strachem schoulenými stěnami. Pak ze střílen vyrazila první sprška namodralých záblesků a vše na chvíli ztichlo. „Zajímalo tě, proč tu jsme, proč je tu celý tenhle zatracený hrad? Poznáš to mnohem dřív, než jsme měli v plánu. Pojd’.“

Po úzkém točitém schodišti sestoupili o dvě patra níž; ještě dvakrát k nim přes silnou vrstvu kamenných bloků dolehlo uširvoucí zavřeštění a titánská pěst bila do ohlazených špinavých stupňů, když vycházeli dveřmi na ochoz, začínal právě celý koloběh počtvrté. Derret se netrpělivě protlačil skupinkou strnulých mágů, opatrně nahlédl dolů - a zděšením málem zapomněl i dýchat.

Tam, kde před několika minutami zel jícen, černý a hluboký jako samo peklo, se nyní vlnila lesklá rudohnědá hladina, poklidně, laskavě se třpytila, tak, jak to dokážou jen vlny Západního oceánu za nejjasnějších letních večerů. Těžko uvěřit, že ta odporná hranatá věc, pomalu a vytrvale šplhající po hradební zdi vzhůru, vystoupila právě z ní. S vypětím všech sil potlačil paniku a ještě jednou si ji prohlédl, pozorněji, bez zaujetí. Tmavohnědá zrohovatělá kůže. Osm silných tlap s dlouhými špičatými drápy, protínajícími žulu jako hroudu zkaženého sýra. Odulá kulatá hlava na dlouhém úzkém krčku. Jediné oko, veliké a nehybné, a v něm... Co vlastně? Mlhavé odlesky myšlenek a pocitů příliš cizích, příliš vzdálených, aby se daly určit, a mezi tím příchut’ čehosi, co nepříjemně připomínalo obyčejné lidské zoufalství. A taky... Dál už nic. Jen síť modré magie, s nacvičenou

zručností namířená přímo na bledou, nechráněnou oční bulvu. Otřes, pád, výkřik plný žaloby. A nakonec smutně usměvavé zavlnění rudého jezera, sbohem, nezvaný hoste.

Rozhlédl se okolo sebe, s pečlivostí, jež ho samotného překvapovala, zkoumal nehybné obličaje nejbližších kouzelníků. Vojenská jednotka? Kdepak. Možná zdálky, ale tady, tady je to něco víc. Vojáci by touhle dobou ječeli, vřeštěli, mhouřili podlité oči, po bradě by jim tekly sliny a po rukou krev, o jejíž původ by se nikdo nestaral... Jako každý, kdo dokáže zapomenout, zač bojuje, kdo nedělá víc, než že hází mincí o svůj život. Tihle si nemohli dovolit hněv a troubení do útoku, lásku a nenávist. Měli jen svou sílu a svou povinnost a průzračně jasné vědomí, že za jejich zády už nestojí další šiky...

„Zasvěcuji tady novice, ctihodný. Můžete se tu beze mě na chvíli obejít?“ Lahhegův hlas uprostřed toho všeho zněl docela jinak, zdál se vzdálenější a mocnější a jeho netečný chlad dostával nový rozměr. „Jen na chvíli. Neví ještě všechno.“

„Nedejte se rušit. Zatím vylézají jen ti menší, po jednom, po dvou. Zvládneme to bez potíží. Jestli se něco změní, pošlu pro tebe.“ Nový výbuch kvílení rozmetal na padrt' další slova, pokud nějaká byla. Ocelový stisk průvodcovy ruky odtrhl Derreta od hradeb právě v okamžiku, kdy se z krvavého jezírka na nádvoří vynořila další bytost a se sveřepou neúnavností vyrazila ve stopách svého předchůdce. Kůži měla o něco lesklejší a víc dozelena, ale jinak se ničím, vůbec ničím nelišila od té, za níž se hladina právě zavřela. Mágové pozdvihli paže, modravá aura ztmavla. Rutina, obyčejná každodenní práce.

„Tak kvůli tomuhle jste postavili Bassardan?“ Neudržel se a vybuchl, vylétlo to z něj samo, jakmile se znovu vrátili na točité schodiště, chmurně mlčenlivé šero je pohltilo a bojová vřava se na chvíli odsunula do nějaké jiné části světa. „To je tedy důvod, proč musíme nadosmrti hnít v téhle díře? Jeskyně pod hradem a pár... zvířat? Jste blázni!“

„Bud' zticha!“ Naučená, pečlivě odměřovaná slova zmizela za ostatními absurditami, teď tu bylo něco docela jiného. Mihotavý, sotva postřehnutelný stín světa za branou, světa, jenž navždy odešel. Lahheg byl smutný. A bál se. Ne útočících monster, měl strach z

mnohem horších věcí, ukrytých hluboko pod maskou tohoto místa, tvořících samotnou jeho podstatu. „Jedno místo jsme ještě nenavštívili, jenom to tě omlouvá. Přidej, nemáme čas, na hradbách mě můžou každou chvíli potřebovat.“

Začínal pochybovat o tom, co říká, přesto se rozhodl neustoupit, ať to stojí, co to stojí. Jednou se už musí něco dozvědět. „Rozum mi ještě slouží, a když ne ten, tak oči určitě.“ Otřásl se, zčásti zvědavostí, zčásti chladem; v šachtě se setmělo a spolu se světlem odešly i zbytky přirozeného denního tepla. „Vidím jen to, že zabíjíte čas a mrháte schopnostmi na plašení tvorů, kteří se nejspíš jen chtějí okolo kopce napást. Nikomu z vás přece neubližují. Nebo... nebo se snad mýlím?“

Schodiště náhle skončilo, stáli nyní hluboko u nedobytných základů hradu nebo možná samotného světa. Lahheg se pousmál, hořce a smířlivě. „Ty se opravdu nezapřeš, špehu. Ale neboj se - tady dostaneš odpověď na všechno, co ti nedává spát.“ Otočil se, pomalu a těžce, jako by se prodíral močálem, prošel krátkou zatuchlou skalní chodbou a chvějící se pravicí zabušil na mohutná kovová vrata na jejím konci.

„Kdo je tam? Kolik jich nesete?“ V levém křídle se s posmutnělým zavrzáním otevřel průhled a nevelký čtvercový otvor beze zbytku vyplnila odulá, jizvami posetá tvář. Zašlý talisman otupělého, všechápajícího usmíření se životem, oči, pohrčbávající bolest, pokrytou pavučinami a nánosem prachu, a okolo nich jen mrtvý, věky ohlazený kámen. Se rzí pokrytou deskou dveří dokonale ladila. „Ty, Lahhegu? Proč posílají tebe, myslel jsem, že...“

„Ne, ne, jen klid. Vedu sem nováčka, nic víc. Toho hlupáka, co na nás poslal Rokotep.“ Mágův hlas se třásl, přeskakoval, zmítal se jako loďka na rozbouřeném moři. Pak náhle ztvrdl, opevnil se falešným klidem, nebo se to alespoň snažil předstírat. „Teď se zeptám zase já, Rommere: kolik?“

„Zatím jeden, Lahhegu.“ Obličej za dveřmi změkkl, pak se odvrátil. Ne, kámen nikdy nemůže úplně zvítězit, dokonce ani tam, kde by měl. „Jeden jediný - ale je to Harissel.“

„Harissel? Bože, proč zrovna on...?“ Vysoký urostlý čaroděj se opřel o zeď, rukávem, černým jako havran, klesající k mršině, setřel

pot z bledého čela, potom obrátil oči k Derretovi. Byly by vlhké, docela jistě by byly, kdyby to dokázaly. Jenže na Bassardanu nezbyly slzy. Jen kouzla a zásoby sušeného masa. „No dobrá. Pusť nás dál.“

Po týdnů života na hradě Derret leccemu přivykl, přesto se neubrnil přívalu nepojmenovatelné, všepřonikající tísně, jakmile se dveře za ním zavřely a zanechaly ho o samotě. Jen on a dva muži, kteří sem zapadli, splynuli s okolím, jako by sem patřili odedávna. A děs, zvláštní ledový dech, vycházející ze všeho kolem, oceán hadího jedu. Příliš se obával beztvarých, nepříjemných věcí, jež mu místnost vmetla pod víčka, nechal oči raději otevřené a s nechutí se rozhlédl. Tři, čtyři magické louče, ospale mrkající bílá očička, která temnotu spíš zdůrazňovala než zaháněla. Řada spálených jednookých lebek se skvrnami zaschlé modročerné krve, rozvěšených po zdech, poslední náznaky útěchy vstupujícím do pekel. Možná patřil právě těm, kdo spočívali pod nimi, natažení v dlouhých úzkých rakvích s průhlednými víky a stěnami černějšími než sama smrt. I dvěma siluetám, sklánějícím se nad jedinou ze schrán, jež dosud víko neměla.

Byl-li hrad vroucí lávou, bylo tohle místo staletou, vyschlou struskou. Byla-li nahoře poslední bašta naděje, tohle místo naději dávno pochovalo.

„Harissel. Poslední opravdový přítel...“ Lahheg šeptal a prázdné oční důlky uřezaných hlav měnily každé slovo ve výkřik. „Jednou tohle všechno skončí, to nám vždycky říkával. Odrazíme posledního z nich, zničíme tu pekelnou bránu a pojedeme domů. Ještě ráno u snídaně to říkal a...“ Náhle se zarazil, rozpráhl paže, jako by chtěl obejmout celý sál, a když znovu promluvil, vycházel z jeho úst skutečný křik. „Tak se dívej, špehu! Tady máš, cos chtěl! Tohle je tajemství Bassardanu! Podívej, tady je Sassim - ten porazil dva Velké Nosáče, skoro sám, jen s minimální podporou! Tenhle se jmenuje Lipes, jeho snoubenka na něj čekala pět let, pořád věřila, že se stane zázrak, že se jí vrátí, až se z toho nakonec pomátla na rozum! Všichni ti skvělí chlapi jsou pryč, netušíme ani, jestli jsou mrtví, jestli se jejich duše smaží v kdovíjaké výhni nebo co se s nimi stalo, a místo nich mám teď na krku tebe, ty zatracený tupče!“

Pak se v něm cosi zlomilo, usedl na okraj jedné z rakví, dlaně položil na zaprášený kryt. Už to byl zase starý Lahheg, nezúčastněný, s

pevnou tváří a rukama překypujícíma magií. „Nechám tě tu s Rommerem. Zůstaneš pár dní s ním, než se začneš učit. Uděláš všechno, co ti řekne. Já už musím zpátky na hradby. Omluvte mě, pánové.“

Vyběhl na chodbu, s hlasitým bouchnutím za sebou přirazil vrata a duch pomsty odvanul jako dým za jeho zády...

„Ještě sis nesrovnal myšlenky, mládenče? Jen klid, dokázali to jiní, proč ne ty? Sem ke mně dávají každého novice, víš? Takový přijímací test. Však si zvykneš.“

Derret se mlčky otočil na svého vrásčitého, obtloustlého společníka. Ruce, nohy, tvář, ústa, celé tělo znovu jako by se rozplynulo, vsáкло se do mlčenlivých chmur podzemní místnosti a zůstaly jen oči, veliké, nepatříčně jasné, stále s tím uvězněným žalem, erupcí, zamrzlou v ledu. Ty sis dokázal zvyknout? Já myslím, že ano, docela určitě ano. Jsi jediná zranitelná bytost v tomhle hradu a snad právě proto jsi odolnější než kdo jiný. Vůbec se nepodobáš těm nahoře. Oni mají své krunýře, pevné jako skála, jenže nějaká dobře mířená nebo dostatečně silná rána je vždycky nakonec prorazí. Ty ses naučil rány přijímat, nechat je neškodně plynout okolo sebe a skrz sebe, v tom je tvá síla. Možná bys už ani nedokázal žít jinak.

„Buď rád, že tu ještě nemáš přátele,“ pokračoval Rommer, aniž by se snažil hledat v jeho pohledu hlubší význam. „Až ti je sem začnou nosit jednoho po druhém, naskládají ti je sem jako kameny do základů, ani živé, ani mrtvé, pak budeš moci říct, že znáš Bassardan. Rodinu máš? Asi ne, nevypadáš jako člověk, který by probouzel kdovíjaké sympatie. A u špehů se takové svazky ani dvakrát nepodporují, vid’?“ Usmál se a jeho úsměv postupně přešel v hořkosladkou grimasu. Ukročil stranou, tak, aby se skryl ve stínu nejbližší rakve. „Já ji měl. Dlouho jsem byl od nich pryč, přes tři léta jsem sloužil v pevnosti na hranicích Be-llyadu a jižního Impehu. Nestěžoval jsem si a pilně počítal dny, protože tam čas plynul, tam ano. Nemohl jsem tušit, že uplyne jen proto, aby se mi vysmál, plivl mi do tváře necelých padesát mil od rodné vsi... Jen si to představ: ledová bouře s lijákem a krupobitím a uprostřed pustiny jediné stavení, ať už se tváří jakkoli. Co bys na mém místě udělal ty? Tak vidíš. A to ještě mohu mluvit o štěstí, že se za mě tenkrát Lahheg u Settymora přimluvil. Jinak bych

nedostal ani tohle vězení, ledaže by moje lebka visela mezi támhle-těmi..." Otráveně si odplivl do prachu.

Derret si netrpělivě promnul bradu. Tak vida, to jste celí vy. Nářek a vztek, to je všechno, co v sobě máte. Dřevěné sochy moci, spoutané a přikované jako otroci u veslice. Jenže já chci odtud pryč a to je možné jen tehdy, když půjdeme všichni. Rozluštit tu prokletou hádanku, skoncovat s ní a odejít středem, jiná cesta na svobodu nevede... „Proč si přejete, aby o vás nevěděl ani král?“

„Rokotepův otec o nás věděl všechno.“ Zdálo se, že změna tématu Rommera nepřekvapila, alespoň to na sobě nedával znát. Jenže co dával? „Vždyť to byl právě Salmyior, kdo nechal okolo průchodu na skále zbudovat hrad a obsadil ho nejlepšími mágy země. Jenže Rokotep je ničema a zbabělec. Nedokázal by čelit hrozbě, jen by vyvolal paniku a všechno zkazil. Starý král si výslovně přál, aby se o pravém účelu Bassardanu nic nedozvěděl.“

„Co chcete tímhle dokázat? Nemůžete se skrývat navždy. Po mně přijdou další, ať se vám to líbí nebo ne. Jistě, všechny je zabijete nebo uvězníte jako mě. A co až se tu objeví vojsko, aha? Budete schopni odolávat vrhacím prakům a ohnivým šípům? A ještě přitom držet na uzdě...“, mávl rukou v neurčitém gestu vzhůru, „tamtoto?“

„Mládí. Žhavé, nezkrotné jako mořský příboj. Taky jsem býval takový.“ Stařec se pokusil o přátelský smích a v zatuchlém vzduchu krypty zazněl ten zvuk jako zachrastění čerstvě vykopaných truchlivějících kostí. Povzdechl si a pravou rukou pročísl rozcuchanou šedivou kšticí. „Proč si myslíš, že mi tohle místo tak přirostlo k srdci? Co mi dalo? Měsíce a roky bez sluníčka, bez trávy pod nohama, bez doteků - pokud nepočítám tyhle studené panáky, když je ukládám. Jestli ten tvůj povedený pán dokáže zvítězit a zbavit nás tady té věci,“ přešel si prstem přes oči, zářící mrtvolnou bělavou modří, „budu první, kdo mu vlastnoručně rozvine zlacený běhoun od brány až do královského města. Na to můžeš vzít jed.“

Obrátil se a odkráčel k zadní stěně, každý krok byl rezavým hřebíkem do rakve, stloukané snad celé věky. Mohl se popást na Derretově zmateném, zahanbeném výrazu, ale neudělal to, zůstal k němu zády. Neklesl ještě tak hluboko. „No nic, o tomhle jsem mluvit nechtěl. Mám pro tebe úkol, chlapče. Potřebujeme to tu rozšířit, dvě tři

další oběti a nevejde se sem už ani myš. Zajdeš za Settymorem a požádáš ho, ať mi pošle takových deset mužů, víc snad nebude třeba. Najdeš ho nejspíš ve stájích, touhle dobou se chodívá mazlit s těmi svými miláčky. Tak běž, aspoň tu zas jednou uslyšíme lidský hlas.“

Hlasité prásknutí dveří, ticho, rozlícené a vyštvané z doupat, schody a temnota, temnota a schody. Dlouhá cesta vzhůru, studené krůpěje potu na čele a v podpaží, nemilosrdná daň za každý další paprsek světla. Tak nějak odtud odcházel Lahheg. Jakkak se asi cítil Rommer, když mu ho sem předevedl přinesli? Bylo mu to aspoň trochu líto? Těžko, neví už, co ta slova znamenají, sám se na ně snaží zapomenout, jak jen může. Tak už jste zase spolu, kamarádi, a já abych se teď modlil dvakrát - jen tohle řekl, nic víc. A nic víc nebylo ani třeba.

Zaťal zuby, přidal do kroku. Já ten rébus rozluštím, vy zatracené otahané onuce, a otevřu vám dveře k dennímu jasu, všem. Tobě, Rommere, projdu se s tebou lesem a po loukách, ukážu ti, jak se třpytí mořská hladina pár minut před západem. Tobě, Harissele, všichni poznají, žeš nemluvil do větru, o to víc si tě budou vážit. I tobě, Lahhegu, každému z vás, jak tu stojíte a ležíte, všichni půjdete domů, mezi ty, k nimž patříte. Netuším, kde leží odpověď, netuším, jakou cenu za ni zaplatím. Ale slibuju vám ji...

Hlasité, drásavé zakrákání mohutného ptačího hrdla pročíslo sešerelou maštal a rozdrtilo ji na záplavu řezavých skleněných střípků, smísilo se s divokým ržáním poplašených koní a vytrysklo pootevřenými dveřmi ven na chodbu jako kakofonie prosakující ze samotných pekel. Pak náhle ztichlo a téměř ve stejném okamžiku umlkli jako na znamení neviditelného dirigenta i oni. Už byli zase takoví, jací měli být, nehybné, skloněné šíje, trčící z příliš těsných stání do uličky, strnulá směs špinavé hnědočerné srsti a modře zářících očí, strachu a odevzdanosti. A všichni, do posledního, natočili s bezmyšlenkovitou jednotností vojska na přehlídce hlavy k příchozímu. Stejně jako dvojice mužů, skloněných u obří klece v zadním koutě místnosti.

„Přeješ si něco, slouho?“ Berrygon se kysele ušklíbl, nabral z otevřené truhličky plnou hrst fialového prášku a nasypal ji do prázdného

žlabu v místě, kde klec přiléhala k neomítnuté kamenné zdi. Pak rychle trhl rukou zpět, pro jistotu. Hrůzopták byl cizí. Divný. Zlý.

Derret znovu pocítil, jak mu před očima běhají mžitky, stále ještě rudé a bílé jako dřív, žádná jiná barva. „Pane můj,“ uklonil se před Settymorem, opírajícím se se založenými rukama o roh nejbližšího okna. „Vysvětlíte, prosím, tady tomu primitivovi, jak neocenitelné služby může můj dar vaší věci prokázat. Ať už vaše magie slouží čemukoli. Nebo komukoli.“

„Však já dobře znám jeho cenu.“ Pobočník se nenechával vyvést z klidu. Stažené rty, úzké a ostré jako břitva, přimhouřené oči bez výrazu - tak nějak vypadá had před útokem, jedovatá zmije, která dobře ví, na čí straně stojí všechny trumfy. „Až se koně napasou jedovatých bylin, dám jim to svinstvo pro snadnější dávení. Nemůžu ale připustit, aby se těm chudákům něco stalo. Nejdřív to musím vyzkoušet na...“

„Ty syčáku!“ Così hluboko v Derretově těle uhnulo a uvolnilo se, silou rozechvělá pružina potlačovaného napětí vymrštila paže proti směřujícímu se mágovi jako dělovou kouli, bez plánu, bez účelu, jen kupředu, stále vpřed. Povalil Berrygona na zem, napřáhl, udeřil. A hned vzápětí vykřikl, když ho jako kmen silný výboj odmrštil vzhůru ke stropu, zasténal bolestí, trhající páteř, a jako chuchvalec hleny z tlamy dodýchávajícího monstra odkápl zpět na podlahu.

„Naši muži umírali, aby ja-nyyr-etham dovezli,“ zasípěl z posledních sil. „Trpěli žízní, jedli krysy, bili se s piráty Západního oceánu...“

„Podvodníci jsou to!“ Pobočník si s výsměšným zasyčením odplivl na Derretovu hrud'. „A vy se necháte krmit nesmysly jako hlupáci. Proč ti tví válečníci nepřešli do Questaharu suchou nohou, co? Pokud existuje, měl by existovat i pevninský most na severu, nebo ne?“ Pár dlouhých okamžiků vychutnával své vítězství, pak se otočil na Settymora. „Dovol mi ho ztrestat, vznešený. Zavřu ho do...!“

„Vychladni, než tam půjdeš sám.“ Bdící Mág přistoupil k Derretovi a opatrně, téměř přátelsky ho uchopil za límec. „A ty vstávej. Jestli máš něco na srdci, tak ven s tím, ale rychle. Jinak se klid'. Myslim, že máš být dole ve sklepení.“

„Jistě, pane.“ Derret se nesměle zdvihl a ze všech sil se snažil udržet rovnováhu na stále ještě roztřesených nohou. „Rommer mě posílá, abych vás požádal...”

„Moudří... kde jsou... moudří...”

Místnost zkameněla, zalila se jantarem, okamžik se vznešenou tváří, vyleptaný do zlaté desky vzpomínek, do míst, kam ani prach, ani zub času nemůže. Koně se zapomněli leknout, jen slabě odfoukli, natočili hlavy ke kleci a zkameněli taky.

Settymor tázavě pohlédl na své společníky, výraz jeho tváře srážel vše, čím se do dnešního dne zdál být, hluboko do prachu u jeho nohou. Vypadal teď nesmírně lidsky, zdál by se až legrační, kdyby se za veškerým smíchem právě nezavřela olověná vrata s tisíci zámků. Nicméně to byl právě on, kdo překonal šok jako první. „To tys mluvil?” naklonil se k mřížím.

„Aj, aj.“ Hrůzopták dychtivě zaklepal zobákem o oprýskaný žlab a spolykal poslední zbytek magického prášku. Nebyla to obyčejná zvířecí zvědavost, z každého pohybu, z každého zachvění opeřené hrudi vyzařovalo mnohem víc. Jako by právě nastala chvíle, na niž čekal od prvního dne života, chvíle, jež rozhodne o naplnění jeho dlouhých let, o spasení a ztracení. Pak se napřímil a opřel přední spáry o mříž. „Moudří...”

„Kdo jsou moudří?” Bdící Mág rázem zapomněl na celý svět. „Myslíš tím nás?”

Pták hlasitě zavřeštěl, vztekla a zoufale zároveň. Tři muži si zděšeně zacpali uši. „Moudří... odešli... utekli... nejsou...”

„Utekli? Chceš říct, že tu žili a už nežijí?”

„Aj, aj. Moudří... pryč... daleko... a ledový spár... ledový spár už nehladí... dusí... musíte... oni...” Hrůzopták vyrazil poslední uširvoucí výkřik a ztichl. Řeč byla tatam, odlétla jako krásný letní den, jenž neposlouchá tiché modlitby a nevrací se zpět. Zůstala jen páchnoucí maštal a netečné zvíře u prázdného žlabu. Čas se znovu rozběhl, takový, jaký si ho všichni přejí mít.

„Mám mu dát ještě, vznešený?” protrhl rozpačité mlčení Berrygon.

„Ať tě to ani nenapadne. Na tohle budeme muset s rozmyslem.“ Settymor vytrhl pobočnickovi truhličku a vrátil se k Derretovi. „Cos to chtěl?“

„Ehm, Rommer vás žádá o... ehm, deset mužů, pane. Bude třeba rozšířit podzemí.“

„Dobrá, vyříd' mu, že do večera se u něj ohlásí.“ Mág si povzdchl a zamířil ke dveřím, pomalu a šouravě, jako by byl nejméně o dvacet let starší. Kmet na konci sil, unavený, nesmírně unavený. „A teď, pokud nezačne průnik, si nepřeju žádné vyrušování. To platí pro všechny.“

Odešel a Derret zůstal sám, sám s nehybnými koňmi a mlčícím pobočníkem. Letmo na něj pohlédl - a nohy se mu samy daly na ústup. Ne, tohle už nebyl had. Hadi jsou zkušení lovci, jsou chladnokrevní a bezcitní, aby přežili, nic víc. Tady však stálo zlo, zaryté, vášnivé, ke všemu odhodlané. A rozhněvané. Zdálo se, že právě nyní mu cosi zkřížilo cestu...

Opatrně vycouval uličkou ven, za práh dveří, a tam, nikým nepozorován, vyrazil na panický útěk.

Nádvoří už zase žhnulo dvojicí nepřátelských barev, sténalo, svíjelo se a kroutilo jako zraněný bojovník, vyvrhující vlastní střeva, chvělo se v apokalyptickém řevu nelítostného, nekončícího souboje ohně a vody, pekelné výhně a chladu nebeských dálek, nevědomých obhájců a mlčících vyzývatelů. Obludná šupinatá hlava Velkého Nosáče spolu s přední částí zavalitého trupu zabírala více než polovinu nádvoří, přesto bylo každému jasné, že zbytek, skrytý pod bouřící hladinou krvavého jezera, nespátřený a netušený, musí být mnohem rozměrnější. Ostré, chlupy obrostlé pařáty, silné jako chrámové sloupy, tápaly do všech stran, zachytávaly se valů a rvaly z nich celé kusy v marné snaze najít oporu, dlouhý hadí krk se těžce kýval ze strany na stranu, aniž by se chystal k útoku, a oči, šestice přezrálých, zahnívajících plodů... Ne, nebyly zlé. Mohly se snad zdát tomu, kdo je chtěl takové vidět, ale nebyla v nich krutost. Jen cizí, neuchopitelná posedlost, děsivá ve své zoufalé touze sdělit cosi, pro co neexistují slova, co nemůže být vyslyšeno. Kde už jenom něco podobného viděl, kde? Jen si vzpomenout... Potom vzduch rozčísila sprška mod-

rých blesků a jedno z těch bezradných očí se rozprsklo na kusy, bez rámusu, jen s tichým lupnutím, jako zkažené vejce. Nosáč zasténal, až se hrad otřásl v základech, a začal zvolna klesat pod hladinu.

„Pane Jergone.“ Mladá, pevná dlaň mu lehce stiskla rameno. „Pane Jergone, prosím. Potřebujeme vás.“

„Co se děje?“ Derret se neochotně odtáhl od vzrušujícího výjevu. Nebohý Kypanak, mnohem mladší než on, téměř ještě chlapec... Copak asi provedl mocným bohům? „Rommer už mě dole potřebuje? Před chvílí mě sám poslal na obhlídku.“

„Ne, o to nejde, pane.“ Hoch stěží popadal dech, po neochmýřené bradě mu stékaly tenké pramínky slin. Musel mít za sebou mnohem namáhavější cestu než pouhý výstup z podzemí. „Ten váš čertovský pták dočista zešilel! Rozbil klec, utekl ze stájí a běhá po chodbách! Musíte ho zkrotit, poslechně jen vás!“

„Aha. Ovšem.“ Někde hluboko v Derretově hlavě vyrašil drobný zelený klíček, nejasné, neurčité tušení. „A vsad' se, že uhodnu, kam má právě teď namířeno. Určitě...“

Odpověď se přiřítla hned vzápětí jako na zavanou, jako by mu kdosi za hranicemi světa vytáhl na světlo skryté myšlenky ještě dřív, než jim stačil dát pevný tvar. Deset stop vysoké tělo, pokryté načechraným peřím, vyrazilo na ochoz, vykřičelo vzhůru k nebesům radost z nečekaného triumfu, naklonilo hlavu dolů z hradeb, mágové na okamžik zaváhali, zda zaútočit na Settymorův osobní majetek, nakonec se rozpačitě stáhli do obranných věží a přirazili za sebou dveře. Zůstal jen Derret a zděšený Kypanak a trávově zelený tvor, šplhající po valu, na něhož pro tuto chvíli neměl nikdo ani pomyslení. A výraz jeho oka nyní ještě zřetelněji odhaloval to zvláštní jiskření, úplně stejné jako ve... ve...

To je ono! Tam tedy leží poslední kamínek mozaiky, v místech, nad nimiž jste dávno zlomili hůl. Zavíráte oči, zacpáváte si uši, proto jste nemohli pochopit, že...

„Chlapče, poslouvej mě.“ Derret se rychlým, nedočkavým pohybem natáhl ke Kypanakovi. Snad je na něj spolehnutí, snad nás v tom nenechá... „Zajdeš za Bďícím Mágem a požádáš ho, aby sem přišel. Hned. A ja-nyyr-etham ať vezme s sebou. Řekni mu, že je to důležité, že na tom závisí budoucnost nás všech. Tak běž!“

Kypanak odběhl a Derret se vrátil pohledem ke smaragdové bytosti, visící na poničeném valu. Nepokračovala vzhůru, zarazila se v polovině cesty, přední dvojice tlap roztažená v širokém, všeobjímajícím gestu přátelství, lidském gestu; pokud by něco takového nebylo zcela nesmyslné, dalo by se říct, že se chvěje očekáváním, že ví naprosto přesně, co se bude dít, a tuší, že nemusí mít strach. Z okének donjonů tiše, téměř ostýchavě vyrazilo několik posledních jisker, neškodně prosvištěly vzduchem, roztráštěly se o zdi v kaskádu třpytivých pestrobarevných střípků, utopily se bez hlesu v rudém chřtánu a odnesly s sebou dlouhý zástup včerejšků, mnohem delší, než si jejich tvůrci vůbec dokázali připustit. Pak se vráscitá hlava s velikým, krví podlitým žlutým okem natočila vzhůru a doleva a Derret naplno zachytil sílu toho pohledu, cítil jej na sobě jako mířidla prastaré, mnoha bitvami prověřené kuše, jejíž střelec právě našel dobře ukrytý, po celé věky unikající cíl. Já už vím, příteli, co v sobě nosíš, rozumím všemu, co se tak dlouho snažíte říct. Snad si totéž přáli i ti, jejichž tváře si mě prohlížely s naprosto stejnou mlčenlivou beznadějí ze stránek té dávno ztracené knížky bájí, snad taky křičeli z plných plic a nikdo je neposlouchal, nikdo se ani nesnažil brát je vážně. Tenkrát se to dalo očekávat, ale dnes...? Jsou ti všichni tady kolem opravdu stejní jako jejich otcové? Proč ani jediný z nich nepřečetl v dětství pár kapitol toho svazku nebo do něj alespoň nenahlédl, aby se utvrdil v opovržení, zděděném po předcích? Proč?

Pozdvihl paži, zakroužil jí nad hradbami a zelený dole pod ním jeho pohyb zopakoval. Zavrtěl hlavou a i tentokrát se mu dostalo pohotové odezvy. V té chvíli mu do očí vstoupily slzy. Měl jsem přijít dřív. Mnohem dřív...

„Chtěl jsi mi něco, mladíku?“ Settymor se mračil jako sto čertů, ale kupodivu nevypadal nahněvaně. Byla to spíš zvědavost, co se zračilo v jeho tváři, a nevole, že to není on, kdo slyší novinky jako první. Truhličku s práškem pevně svíral v podpaží, zdálo se, že už poznal její cenu. Aspoň něco...

„Pane,“ začal Derret bez okolků, „jestli se tohle podaří, stane se Bassardan hradem míru. Ti, kdo jsou tu drženi násilím, se vrátí domů a vy ostatní rozvinete svou moc a své schopnosti tak, že...“

„Zkrat to!“ Bdící Mág netrpělivě udeřil pěstí do navlhlého, plesnivějícího kamene. „Přišel jsi na to, jak ty neřády umlčet jednou provždycky?“

„Svým způsobem... ano, vznešený.“ Derret polkl. „Támhle je jeden z nich, vidíte? Nejdřív mu pomozte nahoru na ochoz. Výraz přátelství, pro začátek, na uvítanou.“

„Zešlel jsi?!“ Pán hradu překvapeně zamrkal, zapotácel se a málem upustil schránku do hlubin. Pak se obrátil k nejbližší ze čtveřice věží. „Hej, chlapi, co se s vámi děje, proč nic neděláte?! Jste tam vůbec?!“

„Pane, prosím...!“ Derret chytil Settymora za rameno a ze všech sil jím zacloumal; už se nebál ničeho, vůbec ničeho, jen představy měsíců a let tísnivého sevření v neprostupných stínech žulových zdí a nekonečného masakru mezi nimi, který už nikdo nezadrží... „Prosím. Pokud se mýlím, snadno ho přemůžete, dobře jsem viděl stěny v Rommerově sklepe. Dejte jim šanci, pane. Nic víc nechtějí.“

Mág rezignovaně vzdychl. „Jestli to odnese jediný z mých mužů, zatočím s ním tak, že nezbyde ani ta trofej na památku. A ty přijdeš na řadu hned po něm.“ Odložil truhličku na zem, naklonil se přes hradby, napřáhl paže, přimhouřil oči. Silný, zlověstně hučící proud nezakročené sírově žluté energie sklouzl po valu jako had, vrhající se ze stromu na kořist, zahalil zelenou bytost do neprostupného oblaku, se sténáním se vznesl zpět a opatrně ji postavil na chodník mezi baštami, jen několik kroků od křičícího hrůzoptáka.

„Myslím, že ti rozumím.“ Settymorova tvář získala nový, o něco laskavější výraz, ožvlým pohledem prokmitlo cosi, co snad vzdáleně mohlo připomínat ozvěny těch pradávných časů, tak jako se plamínek svíce podobá vycházejícímu slunci. Že by přece jen někdo, kdo vidí hlouběji než ostatní, kdo se neodvrátil, jen zabloudil? Ale ne, nic takového. Je to zkrátka vládce, v tom to celé vězí. Silný, mocný, vznešený... Vždycky bude výš než lůza okolo něj. Vždycky bude rozumět všemu, o čem se kdokoli z nás zmíní.

Hrůzopták utichl, jakmile k němu po dřevem obkládaném ochozu dorazili, přidrpl, otevřel zobák a naklonil hlavu lehce vzhůru. Najednou vypadal skoro legračně, nepatřičně ve svém němém očekávání, nemotorné nápovědě těm, kdo ji potřebují, kdo bez ní neudělají

ani krůček kupředu. Jen on chápe, ví, co a jak, ostatně k tomu ho tu přece máme. Přišla chvíle, kdy mu uctivě dovolíme, aby nám otevřel oči, aby nás poučil. Večer mu pak hodíme do žlabu o pár kousků žrádla víc a zítra ráno z něj uděláme prvotřídní slavnostní snídani. Takový už je koloběh věcí.

„Dovolte, pane.“ Derret opatrně převzal schránku a vysypal všechnen obsah do trpělivě nastaveného chřtánu. Pták s hlasitým zafuněním polkl, otrásl se a natočil celý trup k lidským společníkům. Konečně tu máš svůj čas, posle dobrých zpráv. Tušil jsem, že chceš něco důležitého říct, celou cestu na tenhle prokletý hrad jsem to cítil. Tak tedy mluv. Prosíme tě o to, klečíme před tebou na kolenou, všichni, jak tu jsme. Ti, kdo o tobě rozhodovali, se modlí, abys moudře rozhodl o nich.

„Vy... nechat být.“ Opeřenec škubl hlavou k přešlapujícimu zelenému cizinci. „Oni ne... ne zlí.“

„Dokážeš se s nimi domluvit? Rozumíš jejich řeči?“

„Aj, aj. Mnoho jar a mnoho zim zpět... my žili... moudří žili... a oko mezi světy přinášelo... moudré z druhé strany... a všichni byli jedno... a ledový spár... hladil...“

„Poslouchej.“ Derret se naklonil o pár kroků blíž. Zápach z hrůzoptákova hrdla mu obrátil vnitřnosti naruby, poručil smyslům zaměřit se jinak. „Byli moudří ještěři? Plazi? Věci s chladnou krví jako ti z opačné strany?“

„Aj, aj. Moudří obou stran... obou světů... byli jedno a... a ledový spár hladil, jenže... jenže pak přišli... ti druzí... jako vy... Černí, tak si říkali... a nenáviděli... ledový spár. Ne, ještě víc... oni nenáviděli i každé jiné... jiné...“

„Rozptýlení?“ Derret rychle zalovil v paměti po vhodném výrazu. „Umění? Krásno?“

„Aj, aj. To nenáviděli... mnoho padlo... mnoho moudrých... mnoho nás... utekli, my všichni utekli... museli...“

„A moudří odešli s vámi dolů? Do Be-llyadu?“

Pták hlasitě krákl a zadupal. Z nejbližší stěny se odloupl koláč vlhké omítky a se znechuceným plesknutím se roztrhl o podlahu ochozu. „Moudří opustili... odpulili... za slunce západem...“

„Questahar - znáš to jméno?“ Derret na okamžik zapomněl dýchat. „Je to místo, kam odpluli?“

„Aj, aj. Do Kest... sth... tahru...“ Opeřenec znovu kývl hlavou na cizí bytost. Stála opodál bez nejmenšího pohybu, hlavu svěšenou mezi širokými kostnatými rameny, prázdné žluté oko natočené k zemi, najednou vzbuzovala mnohem víc lítost než nenávist a obavy. „Oni... oni nevědí, že... moudří... už nejsou... oni stále hledají... čekají... a ani nevědí, že... že ledový spár...“

„Tak dost!“ Settymorův hlas zaduněl nádvořím mnohem hrozivěji než všechny bitvy, jež tato místa spatřila, odrazil se od mrtvých očních důlků lhostejně přihlížejících donjonů, snad i neporazitelná rudá cesta všehomírem se zděšeně zachvěla pod jeho neočekávanou úderností. Přece jen se objevilo něco, co se vymyká tvému chápání, vševedoucí? „Všichni jste tak hodní, tak mírumilovní. A moji muži snad mohou za to, co provedli naši předci před tisíci let? A jejich rodiny? A vesničani, kteří tu dřív žili? To vy jste přišli čtvrtíodkud a začali zabíjet nevinné, ne my! Řekněte mu to!“

Pták sklonil dlouhý krk, natáhl se k cizinci a spustil pronikavý, uširvoucí vrískot, jako by se snažil odehnat všechny, kdo zaplavili jeho říši a zastavěli ji hloupými kamennými městy, zbavit se jich, rozdrtit je nebo alespoň ledy v jejich duších. Současně s ním se ozval i zelený, hluboké mrazivé hučení splynulo se svým protějškem do nelidského, nenapodobitelného souzvuku, trýznivého akordu zoufalství samotných kořenů světa, děsivého i úchvatného zároveň. Pak najednou vše utichlo, ozvěnu pohltily dálky, nářek se utopil v odevzdání. Všechno bylo jako předtím, jen ztrápená hlava se žlutým okem klesla zase o kousek níž.

„On ví... už ví...“ Slova si klestila cestu vyprahlým, vyčerpaným hrdlem ztěžka a s námahou jako karavana, uvězněná v mokřinách. „Ledový spár... dusí... ledový spár... nemůže hladit... horké peří... nevěděli...“

„Nevěděli, nic nevěděli! A my na to máme doplácet?!“

„On lituje... omlouvá... napraví...“

„Rád bych věděl jak!“ Bdící Mág výhrůžně postoupil o krok vpřed. „Leda vlastní hlavou!“

„Počkejte, pane, ještě okamžik.“ Derret se postavil vztekle syčícímu Settymorovi do cesty. No tak, přece to teď nezkažíme, přece to nebudete právě vy, kdo zahodí tuhle šanci.

Tolik jste si zakládali na chladných tvářích, rozvážných pohybech, odměřených slovech... Já vím, byla to pouhá maska, nic víc. Ale zkuste si vzpomenout alespoň na ni, vytřete si z očí žhnoucí lávu, jen protentokrát. „Není žádná válka, nikdy nebyla. Tihle tvorové sem přicházeli ze svého světa ještě v časech starých moudrých ještěrů, však víte, těch, co podle bájí odpluli přes Západní oceán. Podle všeho s nimi sdíleli jakýsi druh... umění, duševní harmonie, nejspíš nám pro to schází lepší výraz. Totéž nabízeli nám, chtěli naše přátelství, nebo si možná jen přáli zjistit, kam se poděli jejich druzi. Jenže my nejsme plazi, naše těla s teplou krví nepřijímají takový dar, jak by měla. Pane, dovolil jste někdy jedinému z nich spatřit, jak vaši mágové padají na hradbách?“

Pán hradu na kratičký okamžik zaváhal. „I kdyby ne, měli dost času, aby pochopili, že je tu nechceme. Pusť mě na něj, já už mu...!“

„Vznešený! Ach, vznešený, to je neuvěřitelné!“ Překvapený výkřik plný zděšení i naděje se vyřinul z nitra chodby ven na nádvoří, neskutečný, a přesto očekávaný pro ty, kdo porozuměli podstatě nadcházející chvíle, tušili, co jim má přinést. Stejně tak i pohled, dvě zarostlé bahnité studně, do nichž právě dopadl pořádně těžký kámen, i tvář, snad až příliš prostá a čitelná bez masky, zaprášeného odrazu podzemních stínů. Ne, ty jsi pořád jen poutník, skrývající se před nepohodou, za celé ty roky ses nestal ničím jiným. Jenže teď přichází čas hledat slunce, pohlédnout do něj zpřímá a naplno, nechat si opálit tvář... „Pane, já tomu nemůžu uvěřit! Probouzejí se, oni opravdu procitají, všichni, jak tam jsou! Nejmíň pět už jich touhle dobou budu mít v patách! Pane, hned se vrátím na své místo, ale myslel jsem, že...!“

„Jen zůstaň!“ Derret se s lehkým úsměvem naklonil k Rommerovi a položil mu dlaň na rameno. „Tenhle hrad už nebude potřebovat žádné rakve, žádnou kryptu. Ani jejího strážce.“

„Co se tu...“ Stařec zmateně zatěkal očima z jednoho muže na druhého i na oba nelidské tvory po jejich boku. „Co jste si to tu vy dva upekli, o čem se starému chudákovi neřeklo...?“

„Později, však bude čas.“ Bdící Mág si netrpělivě promnul bradu, přešlápl a sklonil tvář. Žluté oko lpělo přímo na něm jako zrak anděla posledního soudu, najednou to byl on, kdo nevěděl jak dál, netušil, co říct, co se vůbec dá namítnout na vlastní obhajobu. „Tak tedy... je asi řada na mně, abych vyslovil nejhlubší...“

„Bastardi!“ Jako mužská noha silný modrý blesk vylétl z tmavého výklenku u jedné ze zadních obranných věží, prosvíštel vzduchem a nalezl svůj cíl, pohřbený včerejšek, který se rozhodl nevzdat to tak snadno, ohnilá živá mrtvola, jíž se nelíbilo pod náhrobním kamenem. Jednooký naříkavě zaječel, z roztrženého pravého ramene vystříkla krev a zůstala na stěně, další dobytá bašta tmy. Druhý zásah srazil bytost na prkna ochozu, krev a šlem se valily dál a dál a bylo jich dost, aby skryly téměř cokoli - málem by nikdo nespatriil postavu v dlouhém černém plášti a s kápí přes hlavu, málem by si nikdo nevšiml, jak dopadá na svalnatý zelený hřbet, jak zdvíhá paže a chystá se znovu udeřit... „Bastardi, já vám ukážu! Zkurvysyni! Vy nás ještě budete nenávidět, vy...!“

„Co to má znamenat?! Tady ještě pořád poroučím já!“ Settymorovy obrysy se zvolna ztratily v hustém, téměř neprůhledném oblaku syrové magie, zdálo se, že okolo sebe soustředil veškerou moc Bassardanu, že snad i z duší svých služebníků vysál poslední kapičky zaklínadel, jež ztratila smysl. Všechny lásky a nenávisti, hněv i naději, všechnu radost i žal soustředil dojednoho jediného blesku, jasnějšího než cokoli, co tohle bojiště kdy spatřilo. Do posledního a nejsilnějšího z vyslanců rozpadající se armády, do každické pídě jeho pohybu, když se dral vpřed a rozžhavoval chladnoucí vzduch doběla - aby se vzápětí srazil s nastavenou hrudí černě zahaleného protivníka a odrazil se od ní jako od zrcadla, aby zapomněl, čím byl, pomstil se vlastnímu stvořiteli. Neozval se žádný nebeský chór, když se modrý mrak střetl s šedivou, žalostně skutečnou zdí, neozvalo se vůbec nic - jen dutý tlumený náraz, jako když bezejmenná mrtvola dopadne do čerstvě vykopaného masového hrobu. Nakonec se rozplynul docela a zůstalo jen tělo, obyčejná lidská skořápka, z níž právě začínal unikat život.

A pak...

Titánské zelené tělo se tiše, až neuvěřitelně tiše při svých rozměrech, vztyčilo z kaluže tmavé krve a narovnálo v celé výšce, smaragd obalený blátem a oštípaný, ale o nic méně vznešený. Desperátovi nebylo dopřáno dlouho vychutnávat snadný triumf. Možná si ještě uvědomil, co se děje, snad se dokázal v posledním záblesku sil i ohlédnout, než ho drápy, ostré jako břitvy, roztrhly vejpu, mohutné tlapy podupaly ležící pozůstatky a ocas je jediným švihnutím odeslal k nejbližší z věží, přímo pod nohy vybíhajících mágů. Když těžká hora unaveného masa se zaduněním dopadla na podlahu ochozu, nevnímal už vůbec nic.

„Honem! Tady máte práci!“ Derret zamával na blížící se muže a hlavou mu jako poryv ledového větru prolétlo zděšení z vlastní trouble. Ale ať si. Nějak už musíme té hloupé frašce odzvonit. „Bojovat umíte, to už všichni víme. Ukažte, jestli vaše kouzla dokážou život taky zachránit. Máme tu dva, kteří vás potřebují, a to zatraceně rychle!“

A jednoho, kterému už je to, zaplat'pánbůh, ukradené, dodal v duchu, když poklekl k mrtvole a opatrně stáhl vlhnoucí černou kápi. Rysy tváře téměř zmizely mezi změtí hlubokých ran, olepených zasychající krví, přesto ani na okamžik nezapochyboval, komu patří.

Věděl jsem, že to budeš ty. Čekal jsem tě, vím, co jsi zač, o co ti jde, už dávno to tuším.

Jediné, co by mě nenapadlo, je, jak daleko jsi ochoten pro svou věc zajít...

Dost možná by ta prázdná, nanicovatá chvíle dokázala zapůsobit mnohem víc, kdyby mezi čtveřicí obranných věží stále zářila ztracená brána do vzdálené cizí říše, nastavená jako zrcadlo červánkům na nebi, kdyby alespoň někdo vyšel ze dveří na ochoz zkontrolovat, jestli se náhodou znovu neobjevuje, jestli všechno, co se stalo, nebyl jen vytoužený, bláhový sen. Jenže něčeho takového nebylo zapotřebí; blesky, povely, krev, hněs a zmar, nic z toho už nedodá vratký smysl téhle zbytečné hroudě kamene. Přišla o něj právě tak, jak jej před celými věky ztratilo samo návrší. Podvečer na valu patřil jen dvěma mužům, jediným, kteří pocítili potřebu se rozloučit, černému

jícnu, tupě zírajícímu na oblohu jako prázdný oční důlek, a stěnám, postaveným tak, aby odrážely útočníky, ne aby milovaly.

„No tak, starochu.“ Derret plácl Rommera po nahrbených zádech. Smích, jenž se mu jako zázrakem podařilo vykouzlit, zazněl tak krávkavě a nepřírozeně, až ho to vyděsilo. „Aspoň se tvař, že máš radost, člověče. Jdeme domů!“

„Domů? Já už nemám domov, chlapče.“ Slova, stejně zesláblá a ztěžklá jako tělo strážce krypty, se spojila s krvavou oblohou i mrtvou dírou v zemi - a Derretovi teprve nyní došlo, proč se mu ponuré, dusivé mlčení zdálo přijatelnější než pokoušet se přimět starce k hovoru. „Rodině je konec čertvíkde, chalupu mi nejspíš dávno prodali nebo nechali spadnout... A kdo teď bude v Rekkyholu potřebovat příživnickou věš, dobrou nejvýš k ukládání mrtvol?“

Mladík polkl slinu, studenou a bodavou jako ledový krystal. „Co se s tebou stalo za těch pár dní? Nemůžu se dočkat toho zlaceného běhounu do královského města - chceš říct, že nás o něj ošidíš?“

„Nemáš vůbec ponětí, jak dlouhou dobu jsem tu strávil. Jak bys tomu mohl rozumět, když jsem to celý ten čas nechápal ani já sám?“ Rommer se opřel o zeď, jako by ho i mluvení vysilovalo - anebo si opravdu tak moc přál udržet poslední zbytky spojení s tím, co ztrácel? „Léta jsem v sobě nosil jen zášť a odpor, naplnily mi oči i uši i mysl tak, že jsem už nedokázal dohlédnout ani o krok dál. Tahle stavba byla legendou, hochu, taková, jaká byla - a měla pro mě místo, bolestivé a ponižující, ale přece místo. A teď? Co bys se mnou udělal ty, až vyjdeme za brány hradu?“

„Co já vím? Určitě je spousta možností...“ Derret pokrčil rameny, sklopil oči k podlaze ochozu, aby starému muži nepotvrdily tu odpornou lež. „Musel jsi ovládat nějaké řemeslo, měl jsi snad přátele, kteří...“

„Chlapče, chlapče - být tu rok, dva, možná i tři nebo čtyři... Ale takhle? Prostým vesničanům vládou trochu jiná pravidla než mágům. Svět mě vyškrtl ze všech lejster, ze všech vzpomínek a plánů - moje tělo i duše už léta patřila sem, ať se mi to líbí nebo ne. A pak: naučil jsem se vzpomínat, žít jen z toho, co jsem měl dřív. Takové umění nemůžeš zahodit jako špinavý hadr, když přestane být k užitku...“

Rommer postoupil k okraji jícnu a mladíka zamrazilo v zádech děsivě jasnou předtuchou.

„Co myslíš?“ Letmé pokývnutí do temného ústí, kam sotva před hodinou svrhli tělo zohaveného Berrygona, nevinný úvod k jedné lidské tragédii, zrnko prachu ve větru, táhnoucí za sebou písečnou bouři. „Začínal nějak takhle i on?“

„Co já vím? Záleží na tom tolik?“

„Na čem jiném by potom mělo záležet, na čem? Bídný začátek, ještě bídňější konec - a mezi tím zabíjení a umírání, spousta nadějí, které nemusely zhasnout... Tuhle část já s největší radostí vynechám. Sbohem, příteli.“ Rommer se hluboce uklonil, pomalu a rozvážně, jako by věděl, že se ho nikdo nebude pokoušet zastavit, přešel val a bez hlesu se zřítil do hlubin skalního jícnu.

„Sbohem...“ Derret se naklonil přes hradby, zoufale marné gesto toho, kdo nebyl zvyklý na bezmoc, zamrkal do temnoty, jež strávila dva lidské tvory, jako by tu nikdy ani nebyli, slzy mu stekly po tvářích, odkáply dolů za ztraceným druhem, ale vítr je strhl proti hradbám, nechal je v nich zmizet jako všechno ostatní, co patřilo minulosti. No dobrá, usmál se, alespoň z té vaší žulové vznešenosti jsem něco zachránil. Snad vás brzy někdo znovu osídlí. Vytáhne vás ze zapomnění. A naučí lásce.

Nebo přinejmenším něčemu hodně podobnému...